

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ЗУНУ

Оксана ДЕСЯТНЮК

ПРОГРАМА

**співбесіди з предмету НМТ «ГЕОГРАФІЯ»
для здобувачів освітнього ступеня
фаховий молодший бакалавр, бакалавр**

Розглянуто на засіданні Приймальної
комісії

Протокол від 25.05. 2026 року № 4

Голова предметної екзаменаційної комісії

Галина БАБ'ЯК

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Василь МЕЛЬНИЧЕНКО

Тернопіль – 2026

1. Організаційно-методичні вказівки

1.1. Загальні положення

Програма вступного випробування з географії для вступників у ЗУНУ розроблена на основі чинних навчальних програм з географії для 6-9 і 10-11 (рівень стандарту, академічний рівень) класів загальноосвітніх навчальних закладів і програми для проведення зовнішнього незалежного оцінювання з географії на 2026 рік, затверджених Міністерством освіти і науки України, з урахуванням вимог програми вступних випробувань до вищих навчальних закладів.

Матеріал програми вступного випробування розподілено за такими розділами: «Загальна географія», «Географія материків і океанів», «Географія України», «Регіони та країни».

Мета вступного випробування з географії – оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів до навчання у Західноукраїнському національному університеті.

Завдання вступного випробування з географії:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури;
- перевірити рівень засвоєння теоретичних і практичних знань, вміння вирішувати конкретні практичні задачі.

1.2. Порядок проведення вступного випробування з географії

Вступне випробування з «Географії» приймають члени предметної екзаменаційної комісії з географії. Головними принципами організації та проведення випробування є наукове обґрунтування, об'єктивність та незалежність.

Бланки усної відповіді, зі штампом Приймальної комісії, роздають кожному абітурієнтові в аудиторії, де проводиться вступне випробування. На підготовку відповіді абітурієнт має чітко визначений час.

Під час проведення вступного випробування заборонено користуватися електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами.

Результат вступного випробування оголошують у встановленому порядку.

1.3. Структура екзаменаційного завдання

Екзаменаційне завдання на вступному випробуванні з географії включає два теоретичні питання.

1.4. Порядок проведення консультацій

Екзаменатор проводить консультацію за кілька днів до вступного випробування згідно затвердженого розкладу з метою надання абітурієнтам відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та для пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Програма вступного випробування з географії

Загальна географія.

Географія як наука, розвиток географічних досліджень. Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін в системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень.

Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.

Способи зображення Землі. Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і

топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини.

Літосфера та рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літочислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням. Основні форми земної поверхні: гори і рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.

Атмосфера та клімат. Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря, її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність.

Гідросфера. Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини.

Біосфера та ґрунт. Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.

Природні комплекси. Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азонаньні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.

Географія материків і океанів.

Загальні питання географії материків і океанів. Поняття «материк» і «частина світу». Основні географічні закономірності розвитку природи Землі: закономірності формування рельєфу, клімату, географічних поясів та природних зон. Формування зональних та азонаньних природних комплексів на материках.

Океани. Характеристика океанів – Тихого, Атлантичного, Індійського, Північного Льодовитого – за типовим планом: особливості фізико-географічного положення; історичні відомості про освоєння та дослідження; геологічна будова та рельєф дна; характерні риси клімату; властивості водних мас та океанічні течії; своєрідність органічного світу; природні ресурси та їх використання; проблема забруднення океанічних вод.

Материки. Характеристика материків – Євразії, Північної Америки, Південної Америки, Африки, Австралії, Антарктиди – за типовим планом: особливості фізико-географічного положення, основні елементи берегової лінії; дослідження та освоєння; геологічна будова, основні форми рельєфу, корисні копалини та закономірності їх розміщення; загальні особливості клімату, кліматичні пояси і типи клімату; води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості; природні зони та закономірності їх розміщення, особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу, найбільші національні парки; населення, його склад та розміщення.

Географія України.

Географічне положення, формування території України. Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній і економічній картах світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення.

Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічна будова і тектонічні структури. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних та геоморфологічних процесів і шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси. Закономірності поширення, характеристика і господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Клімат і кліматичні ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів по території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогноз погоди.

Води суходолу і водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Озера і водосховища. Підземні води. Болота, їх типи і поширення. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водний баланс і водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорона.

Ґрунти та ґрунтові ресурси. Рослинний і тваринний світ України. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів. Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинного покриву. Рослинні угруповання лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат

і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

Ландшафти України. Умови розвитку і характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення. Природні комплекси рівнин: зони мішаних і широколистих лісів, лісостепу, степу. Гірські природні комплекси: Українські Карпати, Кримські гори. Природні комплекси морів: Чорне та Азовське моря. Господарська характеристика природних комплексів, проблеми використання природних ресурсів та охорони природи.

Використання природних умов і ресурсів та їх охорона. Геоекологічна ситуація. Основні забруднювачі навколишнього середовища. Вплив геоекологічної ситуації на населення. Природоохоронні заходи. Законодавчі акти про природно-заповідний фонд. Категорії природно-заповідного фонду. Природоохоронні комплекси. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища.

Населення, його розміщення, відтворення та структура. Заселення території України. Кількість, розміщення, статеві і вікові структури населення. Територіальні відмінності та чинники розміщення і густоти населення. Природні й економічні умови, які впливають на основні показники розміщення населення. Природний рух населення. Демографічна ситуація. Поняття «депопуляція». Демографічна криза і демографічна політика. Міграції населення, її види та причини. Українська діаспора, причини її виникнення та географія. Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї). Система розселення населення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності. Поняття «трудові ресурси» та «економічно активне населення». Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та сфері послуг. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти.

Національна економіка. Поняття «господарство». Формування національного господарського комплексу. Основні риси галузевої структури господарства. Міжгалузеві комплекси. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації національного господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Структура галузі. Земельний фонд. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі та овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Сільськогосподарські зони, їх спеціалізація.

Добувна промисловість. Структура, місце і роль у господарському комплексі. Вугільна промисловість. Райони добування і використання вугілля, торфу. Проблеми і перспективи розвитку. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку. Центри нафтопереробного виробництва. Видобування металічних руд. Основні закономірності розміщення родовищ металічних руд. Розвиток і розміщення виробництв з видобування залізних і марганцевих руд в Україні. Розробка родовищ руд кольорових металів в Україні. Видобування інших видів природної сировини в Україні.

Виробництво та постачання електроенергії. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій, ліній електропередач. Екологічні проблеми розвитку паливної промисловості та електроенергетики.

Металургійне виробництво. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія. Основні галузі та їх розміщення. Проблеми і перспективи розвитку металургійної промисловості.

Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу. Виробництво будівельних матеріалів. Значення, місце і роль галузі у господарстві. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку.

Деревообробка. Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку.

Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Географія цементного виробництва.

Виробництво машинобудівна та устаткування. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі та принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного машинобудування тощо. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку.

Виробництво тканин, одягу, взуття, харчових продуктів. Легка промисловість. Структура, принципи розміщення і географія. Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Транспорт. Роль і значення транспорту. Основні види транспорту, їх характеристика, особливості розміщення. Економічні зв'язки України з країнами світу.

Туризм. Туризм як складник національної економіки, його види. Чинники розвитку туризму в регіоні, країні. Туристична інфраструктура. Міжнародний туризм.

Торгівля. Фінансові послуги. Торгівля як вид послуг, її форми, показники. Світовий ринок товарів і послуг. Основні напрями зовнішньоторговельних зв'язків. Світова організація торгівлі. Регіональні зони вільної торгівлі (NAFTA, ASEAN).

Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я. Роль науки й освіти в суспільстві. Форми просторової організації наукових досліджень та освіти: технополіси, технопарки. Найвідоміші наукові центри у світі та Україні; Найвідоміші центри медичного обслуговування, лікувально-оздоровчого туризму в Україні та світі.

Регіони та країни.

Регіони та країни світу. Економіко- і соціально-географічна характеристика регіонів та окремих держав (за типовим планом: економіко-географічне положення та його господарська оцінка; природні умови і ресурси; населення і трудові ресурси; особливості галузевої та територіальної структури господарства; промисловість та її структура; характеристика основних галузей сільського господарства; транспорт, основні його види та географія; зовнішньоекономічні зв'язки, регіональні відмінності).

Загальна характеристика країн Європи. Країни Західної Європи. Німеччина. Великобританія. Франція. Італія. Польща. Загальна характеристика країн Азії. Японія. Китай. Індія. Країни Америки: США, Канада, загальна характеристика країн Латинської Америки. Загальна характеристика країн Африки. Загальна характеристика країн Австралії та Океанії. Австралійський Союз.

Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів, Світового океану та шляхи їх розв'язання.

Поняття про глобальні проблеми людства, причини їх виникнення. Проблема війни і миру. Проблема тероризму. Екологічна проблема. Сировинна й енергетична проблеми. Демографічна й продовольча проблеми. Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються. Взаємозв'язок глобальних проблем. Роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв'язуванні. Сталий розвиток – стратегія людства на ХХІ століття.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Відповідь на кожне запитання оцінюється предметною комісією з географії за 200-бальною шкалою.

Вступне випробування з «Географії» проводиться з використанням двох теоретичних запитань, кожне з яких вимагає окремої оцінки. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за відповідь на кожне запитання. Знання абітурієнта оцінюються предметною комісією з географії у балах. Максимальна сумарна кількість балів – 200.

Шкала оцінювання

Оцінка за 200-бальною шкалою	Критерії
181-200	Абітурієнт володіє вичерпними географічними знаннями у межах вимог шкільної навчальної програми; вміло аналізує природні та суспільні явища, робить обґрунтовані висновки і узагальнення; аргументовано висловлює свої думки з проблемних питань; чітко відповідає на уточнюючі запитання; знає географічну номенклатуру та вільно володіє картографічним матеріалом.
161-180	Абітурієнт на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарстві; дає в цілому вірні відповіді на уточнюючі запитання; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом.
131-160	Абітурієнт демонструє середній рівень знань; вірно відтворює значну частину навчального матеріалу; дає відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; на середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою.
100-130	Абітурієнт демонструє слабкі знання навчального матеріалу; в цілому відтворює географічний матеріал, але не встановлює причинно-наслідкові зв'язки, не розуміє основних географічних законів і закономірностей, допускає суттєві помилки у тлумаченні змісту окремих понять і термінів; відповіді на запитання мають хаотичний характер; лише частково володіє картографічним матеріалом.
0-99	Абітурієнт не знає основних фундаментальних положень географічної науки; відповідь містить грубі помилки та відзначається порушенням логіки викладу; не знає географічної термінології та не вміє працювати із картою.

Абітурієнт склав вступне випробування, якщо він набрав більше 100 балів.

Критерії оцінювання відповідей на вступному випробуванні

Вступне випробування з «Географії» проводиться з використанням двох теоретичних запитань, кожне з яких вимагає окремої оцінки. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за відповідь на кожне запитання. Знання абітурієнта оцінюються предметною комісією з географії у балах.

Максимальна сумарна кількість балів – 200.

Максимальна оцінка за запитання 1 та запитання 2 – по 100 балів виставляється вступнику, у ході відповіді якого виявлено, що він засвоїв увесь програмний матеріал, логічно, послідовно, грамотно та осмислено його викладає; знає і розуміє суть питань, розкриває їх зміст, причинно-наслідкові і функціональні зв'язки; володіє категоріальним апаратом і правильно тлумачить суть географічних та економічних категорій; вміє робити висновки та узагальнення; за необхідності у відповіді використонує графіки, схеми, таблиці, вміє їх аналізувати і пояснювати.

Максимальна оцінка – по 100 балів за запитання (1 та 2) є базовою. За певні недоліки, неточності та відсутність повної відповіді, які виявлені у відповіді вступника, йому знімається певна кількість балів, відповідно до такої шкали:

Виконання першого запитання полягає у складанні тематичної схеми і поясненні її структури або взаємних зв'язків між її елементами. Для цього вступнику необхідно на листку паперу формату А4 схематично зобразити структуру галузі, міжгалузевого комплексу, економічного району тощо. Схема виконується до відображення ієрархічних структурних блоків другого порядку (рис. 1).

У даному випадку сільське господарство, переробні галузі, виробництво засобів виробництва, інфраструктура АПК – структурні блоки першого порядку, а їх складові (рослинництво і тваринництво для С/Г) – структурні блоки другого порядку.

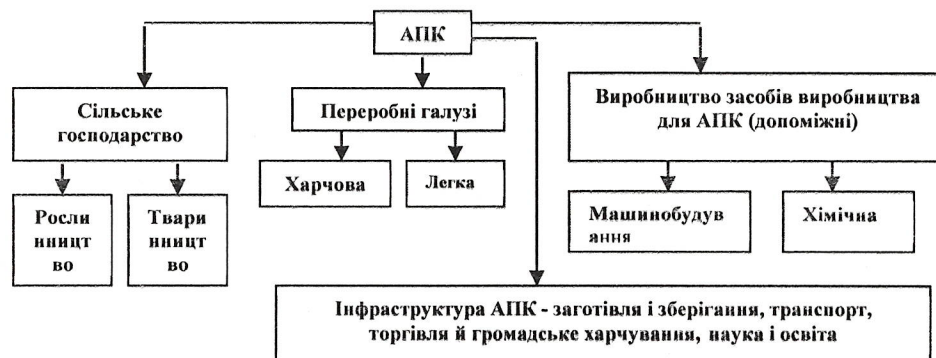

Рис. 1. Галузева схема Агропромислового комплексу (АПК)

Виконання та оформлення схеми довільне, але таке, яке відображало б структурну сутність заданого об'єкта. При виконанні схеми дозволяються загально прийняті скорочення і аббревіатури (АПК, ПРП, МБК, МК тощо).

Перше запитання оцінюють у **100 балів**. За неповне відображення структурного змісту екзаменаційною комісією знімаються бали:

С-30 – при цілковитому невиконанні тестового завдання – **100 балів**;

С-10 – за незнання і не відображення головних структурних одиниць об'єкта (елементів і блоків першого порядку) – **30 балів**;

С-6 – за незнання і не відображення структурних елементів і блоків другого порядку – **20 балів**;

С-4 – за суттєві неточності і нерозуміння при відображенні взаємних зв'язків між елементами об'єкта – **10 балів**;

С-2 – за незначні неточності при загальному правильному виконанні запитання – **5 балів**.

П-10 – за відсутність пояснення складеної схеми, необхідність якого передбачена запитанням – **20 балів**;

П-5 – за неточності у поясненні складеної схеми, необхідність якого передбачена запитанням – **15 балів**.

Друге запитання стосується економічної і соціальної географії світу. Виконане запитання оцінюють у **100 балів** за повнотою відображення явищ: За повноту відображення можуть бути зняті бали:

В-30 – за відсутність виконаного запитання – **100 балів**;

В-10 – якщо абітурієнт робить суттєві помилки при висвітленні запитання (вказує невірно країни, райони видобутку, не знає їх розміщення, не знає особливостей розвитку тих чи інших країн) – **40 балів**;

В-5 – абітурієнт робить незначні помилки при висвітленні матеріалу – **10 балів**.

При висвітленні першого і другого запитання екзаменаційною комісією можуть бути зняті бали:

Л-8 – за цілковиту відсутність логіки і послідовності при висвітленні поставлених запитань – **16 балів**;

Л-4 – за порушення логіки і послідовності при висвітленні поставлених запитань – **8 балів**;

Ц-8 – за цілковите незнання чи не відображення у відповіді статистичного та іншого цифрового матеріалу – **16 балів**;

Ц-4 – за лише часткове і доволі неповне відображення у відповіді статистичного та іншого цифрового матеріалу – **8 балів**;

Ф-3 – за незнання і не відображення у відповіді суттєвих і важливих економіко-географічних явищ і процесів, що стосуються висвітлення поставленого запитання – **6 балів**;

К-3 – за незнання картографічного матеріалу, розташування економіко-географічних об'єктів – **6 балів**;

ТВ-2 – за незнання визначень і термінів або помилки при їх висвітленні, що показують нерозуміння їх абітурієнтом – **4 бали**;

ТВ-1 – за окремі, але суттєві неточності у визначеннях і термінах – **2 бали**.

При бальному оцінюванні рівня виконання завдання предметна екзаменаційна комісія бере до уваги найсуттєвіші недоопрацювання вступника при висвітленні запитань.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Безуглий В. В., Лисичарова Г.О. Географія (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. заг. серед. освіти. Київ: Генеза, 2018. 192 с.
2. Безуглий В. В., Лисичарова Г.О. Географія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. заг. серед. освіти. Київ: Генеза, 2019. 176 с.
3. Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Географія. Регіони та країни: підруч. для 10 кл. заг. Серед. освіти. Київ: Перун, 2018. 256 с.
4. Бойко В. М., Дітчук І. Л., Завстаєцька О. В. Географія. Географія України: природа, населення: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2016. 332 с.
5. Бойко В. М. Географія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. 242 с.
6. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Харків: Сиція, 2014. 256 с.
7. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія. Материки і океани: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2015.
8. Булава Л. М. Географія. Географія України: природа, населення: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2016.
9. Варакута О. Географія: Тестові завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. 178 с.
10. Географічний простір Землі. 11 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 56 с.
11. Географія. Географічний простір Землі. 11 клас: атлас /за ред. Савчук І. Київ: Орion, 2019. 48 с.
12. Географія. Географічний простір землі. 11 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 48 с.
13. Географія материків і океанів. 7 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 48 с.
14. Географія. Материки та океани. 7 клас: атлас /за ред. Т. Гильберг. Київ: Орion, 2018. 48 с.
15. Географія. Материки та океани. 7 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 48 с.
16. Географія. Материки та океани. 7 клас: атлас. Київ: Підручники і посібники, Українська Картографічна Група, 2017. 41 с.
17. Географія. Регіони та країни. 10 клас: атлас /за ред. Савчук І. Київ: Орion, 2019. 56 с.
18. Географія: регіони та країни. 10 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 32 с.
19. Географія. Україна в світі: природа, населення. 8 клас : атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 42 с.
20. Географія. Україна і світове господарство. 9 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 48 с.
21. Географія. Україна і світове господарство. 9 клас: атлас. Київ: Орion, 2018. 48 с.
22. Географія. Україна у світі. Природа, населення. 8 клас: атлас. Київ: Орion, 2020. 42 с.
23. Гілецький Й. Р., Сливка Р. Р., Атаманюк Я. Д., Чобан Р. Д. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2017.

24. Гільберг Т. Г., Паламарчук Л. Б. Географія: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2014. 240 с.
25. Гільберг Т. Г., Паламарчук Л. Б. Географія. Материки і океани: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2015.
26. Гільберг Т. Г., Паламарчук Л. Б., Совенко В. В. Географія. Географія України: природа, населення: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2016. 272 с.
27. Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія. Географічний простір землі : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Орion, 2019. 192 с.
28. Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія. Регіони та країни : підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Орion, 2018.
29. Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Орion, 2017. 288 с.
30. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2016.
31. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія. Географічний простір землі: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Харків: Ранок, 2019.
32. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія. Материки і океани: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2015.
33. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія. Регіони та країни: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2018.
34. Довгань Г. Д., Стадник О. Г. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2017.
35. Економіка країн світу: довідник. Київ: Картографія, 2017.
36. Економічна та соціальна географія України. 9 клас: атлас /за ред. Байназарова А. М., Яковчук О. В. Київ: Ранок, 2017. 24 с.
37. Загальна географія. 6 клас: атлас / за ред. Байназарова А. М. Київ: Ранок, 2017. 24 с.
38. Загальна географія. 6 клас: атлас / за ред. Гильберг Т. Київ: Орion, 2018. 32 с.
39. Загальна географія. 6 клас: атлас. Київ: Інститут передових технологій, 2020. 32 с.
40. Загальна географія. 6 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 36 с.
41. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Оберіг, 2018.
42. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія. Географічний простір землі: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2019.
43. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія. Географія України: природа, населення : підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Літера ЛТД, 2016.
44. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія. Материки і океани: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Грамота, 2015.
45. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Навчальна книга, 2017.
46. Масляк П. О., Даценко Л. М., Куртей С. Л., Бродовська О. Г. Географія. Географічний простір землі : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Харків: Ранок, 2019.
47. Масляк П. О., Капіруліна Л. С. Географія. Географія України: природа, населення: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Аксіома, 2016.

48. Масляк П. О., Капіруліна С. Л., Бродовська О. Г. Географія. Регіони та країни: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Ранок, 2018.
49. Масляк П. О., Капіруліна Л. С. Географія. Материки і океани: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Аксіома, 2015.
50. Масляк П. О., Капіруліна С. Л. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Аксіома, 2017.
51. Масляк П. О., Олійник Я. Б., Спананенко А. В. Словник-довідник для учня з економічної і соціальної географії світу. Київ, 2018.
52. Надтока О. Ф., Топузов О. М. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Оріон, 2017.
53. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш. Географія: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2014.
54. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш. Географія: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2015.
55. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ: Генеза, 2019. 160 с.
56. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія. Регіони та країни: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2018.
57. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія України: природа, населення: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2016.
58. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І. Географія. Україна і світове господарство: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2017.
59. Топузов О. М., Надтока О. Ф. Географія. Материки і океани: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Картографія, 2015.
60. Топузов О. М., Надтока О. Ф., Покась Л. А. Географія. Географія України: природа, населення. Материки і океани: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Оріон, 2016.
61. Україна і світове господарство. 9 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 40 с.
62. Фізична географія України. 8 клас: атлас. Київ: Картографія, 2020. 48 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні приймальної
комісії протокол № _____
від _____ 2026 р.

Критерії

*оцінювання рівня знань вступників на співбесіді з предмету НМТ
«Географія»
для вступників на навчання за ОПС «фаховий молодший бакалавр»
або «бакалавр»*

Співбесіда з предмету НМТ «Географія» проводиться з використанням двох теоретичних запитань, кожне з яких вимагає окремої оцінки. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за відповідь на кожне запитання. Знання абітурієнта оцінюються предметною комісією з географії у балах.

Максимальна сумарна кількість балів – 200.

Максимальна оцінка за запитання 1 та запитання 2 – по 100 балів виставляється вступнику, у ході відповіді якого виявлено, що він засвоїв увесь програмний матеріал, логічно, послідовно, грамотно та осмислено його викладає; знає і розуміє суть питань, розкриває їх зміст, причинно-наслідкові і функціональні зв'язки; володіє категоріальним апаратом і правильно тлумачить суть географічних та економічних категорій; вміє робити висновки та узагальнення; за необхідності у відповіді використонує графіки, схеми, таблиці, вміє їх аналізувати і пояснювати.

Максимальна оцінка – по 100 балів за запитання (1 та 2) є базовою. За певні недоліки, неточності та відсутність повної відповіді, які виявлені у відповіді вступника, йому **знімається** певна кількість балів, відповідно до такої шкали:

Виконання першого запитання полягає у складанні тематичної схеми і поясненні її структури або взаємних зв'язків між її елементами. Для цього вступнику необхідно на листку паперу формату А4 схематично зобразити структуру галузі, міжгалузевого комплексу, економічного району тощо. Схема виконується до відображення ієрархічних структурних блоків другого порядку (рис. 1).

У даному випадку сільське господарство, переробні галузі, виробництво засобів виробництва, інфраструктура АПК – структурні блоки першого порядку, а їх складові (рослинництво і тваринництво для С/Г) – структурні блоки другого порядку.

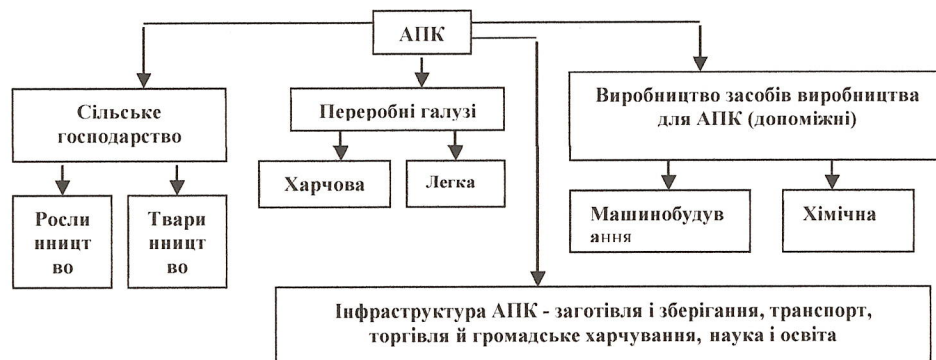

Рис. 1. Галузева схема Агропромислового комплексу (АПК)

Виконання та оформлення схеми довільне, але таке, яке відображало б структурну сутність заданого об'єкта. При виконанні схеми дозволяються загально прийняті скорочення і аббревіатури (АПК, ПРП, МБК, МК тощо).

Перше запитання оцінюють у **100 балів**. За неповне відображення структурного змісту екзаменаційною комісією знімаються бали:

С-30 – при цілковитому невиконанні тестового завдання – **100 балів**;

С-10 – за незнання і не відображення головних структурних одиниць об'єкта (елементів і блоків першого порядку) – **30 балів**;

С-6 – за незнання і не відображення структурних елементів і блоків другого порядку – **20 балів**;

С-4 – за суттєві неточності і нерозуміння при відображенні взаємних зв'язків між елементами об'єкта – **10 балів**;

С-2 – за незначні неточності при загальному правильному виконанні запитання – **5 балів**.

П-10 – за відсутність пояснення складеної схеми, необхідність якого передбачена запитанням – **20 балів**;

П-5 – за неточності у поясненні складеної схеми, необхідність якого передбачена запитанням – **15 балів**.

Друге запитання стосується економічної і соціальної географії світу. Виконане запитання оцінюють у **100 балів** за повнотою відображення явищ: За повноту відображення можуть бути зняті бали:

В-30 – за відсутність виконаного запитання – **100 балів**;

В-10 – якщо абітурієнт робить суттєві помилки при висвітленні запитання (вказує невірно країни, райони видобутку, не знає їх розміщення, не знає особливостей розвитку тих чи інших країн) – **40 балів**;

В-5 – абітурієнт робить незначні помилки при висвітленні матеріалу – **10 балів**.

При висвітленні першого і другого запитання екзаменаційною комісією можуть бути зняті бали:

Л-8 – за цілковиту відсутність логіки і послідовності при висвітленні поставлених запитань – **16 балів**;

Л-4 – за порушення логіки і послідовності при висвітленні поставлених запитань – **8 балів**;

Ц-8 – за цілковите незнання чи не відображення у відповіді статистичного та іншого цифрового матеріалу – **16 балів**;

Ц-4 – за лише часткове і доволі неповне відображення у відповіді статистичного та іншого цифрового матеріалу – **8 балів**;

Ф-3 – за незнання і не відображення у відповіді суттєвих і важливих економіко-географічних явищ і процесів, що стосуються висвітлення поставленого запитання – **6 балів**;

К-3 – за незнання картографічного матеріалу, розташування економіко-географічних об'єктів – **6 балів**;

ТВ-2 – за незнання визначень і термінів або помилки при їх висвітленні, що показують нерозуміння їх абітурієнтом – **4 бали**;

ТВ-1 – за окремі, але суттєві неточності у визначеннях і термінах – **2 бали**.

При бальному оцінюванні рівня виконання завдання предметна екзаменаційна комісія бере до уваги найсуттєвіші недоопрацювання вступника при висвітленні запитань.

Голова предметної екзаменаційної комісії

Галина БАБ'ЯК